

201.

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

z dnia 21 października 1949 r.

w sprawie ustanowienia przymusowego zarządu państwowego nad przedsiębiorstwami.

Na podstawie art. 1 ust. 3 i art. 2 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 437) oraz art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) oraz art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 545) zarządza się w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, co następuje:

§ 1. Ustanawia się z dniem 21 października 1949 r. przymusowy zarząd państwowy nad następującymi przedsiębiorstwami:

a) Cegielnia Leokadii Janczarskiej w miejsc. Bodzentyn, pow. kieleckiego — który powierza się Wydziałowi Powiatowemu w Kielcach,

b) Cegielnia Elżbiety Rzeszowskiej w miejsc. Bzin-Kolonia, pow. kieleckiego — który powierza się Wydziałowi Powiatowemu w Kielcach,

c) Cegielnia Piotra Lasoty w Tenczynopolu, pow. sandomierskiego — który powierza się Wydziałowi Powiatowemu w Sandomierzu,

d) Cegielnia Lucjana Wojciechowskiego w Brzezcinach — który powierza się Wydziałowi Powiatowemu w Brzezcinach,

e) Zakłady Ceramiczne w Osieku n/Notecia, własn. Jana Rychłowskiego — który powierza się Wydziałowi Powiatowemu w Wyrzysku,

f) Cegielnia Polna w Radoszkach, pow. Brodnica, Szwedowskiego Jana — który powierza się Wydziałowi Powiatowemu w Brodnicy.

§ 2. Przymusowy zarząd państwowy sprawowany będzie zgodnie z postanowieniem dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67) wraz z późniejszymi zmianami.

§ 3. Zarządzenie niniejsze jest natychmiast wykonalne.
MINISTER PRZEMYSŁU LEKKIEGO E. Stawiński
MINISTER ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W. Wołski

202.

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 4 lutego 1950 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych“.

Na podstawie art. 1 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42) zarządza się w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrem Skarbu i Ministrem Handlu Wewnętrznego, co następuje:

§ 1. Tworzy się przedsiębiorstwo państwowe, prowadzone w ramach narodowych planów gospodarczych według zasad rozrachunku gospodarczego pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych — przedsiębiorstwo państwowe wyodrębnione“, zwane dalej „przedsiębiorstwem“.

§ 2. Przedsiębiorstwo ma siedzibę w m. st. Warszawie.

§ 3. 1. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa jest udzielanie pomocy w zakresie dystrybucji i skupu towarów przez:

- 1) przyjmowanie towarów i ich spedycję;
- 2) składowanie towarów we własnych lub obcych magazynach;
- 3) wykonywanie na zlecenie uspołeczniionych przedsiębiorstw i na ich rachunek czynności z zakresu wymiany towarowej.

2. Zadania, określone w ust. 1, przedsiębiorstwo wykonuje wykorzystując do tego celu urządzenia handlowe i służbę handlową państwowych przedsiębiorstw komunikacyjnych, w szczególności przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe“, na podstawie instrukcji Ministra Komunikacji, wydanej w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego.

§ 4. Nadzór państwowy nad przedsiębiorstwem sprawuje Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego.

§ 5. Przy przedsiębiorstwie powołana będzie Rada Nadzoru Społecznego, której zakres działania, sposób powoływania i odwoływania jej członków, organizację i spo-

sób wykonywania powierzonych czynności określi rozporządzenie Rady Ministrów, wydane na podstawie art. 10 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42).

§ 6. Organem zarządzającym przedsiębiorstwa jest Dyrekcja, powoływana i zwalniana przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i składająca się z dyrektora reprezentującego Dyrekcję samodzielnie oraz z podległych dyrektorowi dwóch wicedyrektorów.

§ 7. Do ważności zobowiązań, zaciąganych przez przedsiębiorstwo, wymagane jest współdziałanie, zgodnie z uprawnieniami, przewidzianymi w statucie:

- a) dwóch członków Dyrekcji łącznie, albo
- b) jednego członka Dyrekcji łącznie z pełnomocnikiem handlowym w granicach jego pełnomocnictwa, albo
- c) dwóch pełnomocników handlowych łącznie w granicach ich pełnomocnictw.

§ 8. Przekazaniu na rzecz przedsiębiorstwa ulega majątek Skarbu Państwa, oznaczony przez Ministra Komunikacji.

Minister Komunikacji zarządził protokółarne przekazanie przedsiębiorstwu majątku nieruchomego w zarząd i użytkowanie, a ruchomego na własność.

§ 9. Szczegółowe zasady organizacji i zakres działania przedsiębiorstwa ustali statut, nadany przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrem Skarbu i Ministrem Handlu Wewnętrznego, ogłoszony w Monitorze Polskim.

§ 10. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER KOMUNIKACJI

J. Rabanowski

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI

PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z E. Szyr

MINISTER SKARBU

K. Dąbrowski

MINISTER HANDLU WEWNĘTRZNEGO T. Dietrich

203.

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 4 lutego 1950 r.

o nadaniu statutu przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych“.

Na podstawie art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42) i zgodnie z § 9 zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 4 lutego 1950 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych“ (Monitor Polski Nr A-19, poz. 202), zarządza się w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrem Skarbu i Ministrem Handlu Wewnętrznego, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych — przedsiębiorstwo państwowe wyodrębnione“, utworzonemu zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 4 lutego 1950 r. (Monitor Polski Nr A-19, poz. 202) nadaje się statut, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER KOMUNIKACJI

J. Rabanowski

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI

PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z E. Szyr

MINISTER SKARBU

K. Dąbrowski

MINISTER HANDLU WEWNĘTRZNEGO T. Dietrich

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 4 lutego 1950 r. (poz. 203).

STATUT

przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych“.

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą: „Centrala Zleceń Towarowych — przedsiębiorstwo państwowe wyodrębnione“, utworzone zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 4 lutego 1950 r. (Monitor Polski Nr A-19, poz. 202), zwane dalej w skróceniu „przedsiębiorstwo“ działa na podstawie dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42) oraz niniejszego statutu.

§ 2. Przedsiębiorstwo posiada osobowość prawną. Prowadzone jest ono w ramach narodowych planów gospodarczych według zasad rozrachunku gospodarczego na podstawie planu finansowo-gospodarczego.

§ 3. Przedsiębiorstwo ma siedzibę w m. st. Warszawie.

§ 4. 1. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa jest udzielanie pomocy w zakresie dystrybucji i skupu towarów przez:

- 1) przyjmowanie towarów i ich spedycję;
- 2) składowanie towarów we własnych lub obcych magazynach;
- 3) wykonywanie na zlecenie uspołecznionych przedsiębiorstw i na ich rachunek czynności z zakresu wymiany towarowej.

2. Zadania, określone w ust. 1, przedsiębiorstwo wykonuje wykorzystując do tego celu urządzenia handlowe i służbę handlową państwowych przedsiębiorstw komunikacyjnych, w szczególności przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, na podstawie instrukcji Ministra Komunikacji, wydanej w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego.

Rozdział 2.

Władze przedsiębiorstwa.

§ 5. Przedsiębiorstwo podlega Ministrowi Komunikacji, który sprawuje nad nim nadzór i kontrolę w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego.

§ 6. Organem zarządzającym przedsiębiorstwa jest Dyrekcja, powoływana i zwalniana przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego, składająca się z dyrektora, reprezentującego Dyrekcję samodzielnie oraz z podległych dyrektorowi dwóch wicedyrektorów.

§ 7. 1. Do ważności zobowiązań, zaciąganych przez przedsiębiorstwo, wymagane jest współdziałanie:

- 1) dwóch członków Dyrekcji łącznie, albo
- 2) jednego członka Dyrekcji łącznie z pełnomocnikiem handlowym w granicach jego pełnomocnictwa, albo
- 3) dwóch pełnomocników handlowych łącznie w granicach ich pełnomocnictw.

2. Przepisy ust. 1 nie uchybiają możliwości udzielania pełnomocnictw samodzielnych lub łącznych do dokonywania poszczególnych czynności prawnych lub czynności określonego rodzaju.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 nie dotyczą weksli, czeków i dokumentów stwierdzających zaciągnięcie lub udzielenie kredytu pieniężnego oraz udzielanie pełnomocnictw do tych czynności. Powinny je podpisywać dwie osoby, wskazane w ust. 1, przy czym jedną z nich musi być osoba określona w § 8.

§ 8. Minister Komunikacji powierzy jednemu z wicedyrektorów lub pełnomocników handlowych kierownictwo finansowe, ustanawiając w razie potrzeby również innych pełnomocników bądź do czasowego zastępowania kierownika finansowego, bądź do wykonywania określonych czynności, wchodzących w zakres kierownictwa finansowego.

§ 9. 1. Niezależnie od odpowiedzialności dyrektora, kierownik finansowy jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów normujących gospodarkę finansową przedsiębiorstwa, w szczególności za stan księgowości, sporządzanie planu finansowego oraz właściwe i terminowe sporządzanie bilansów i innych sprawozdań finansowych.

2. Jeżeli kierownik finansowy uzna, że czynność przedsiębiorstwa jest niezgodna z przepisami normującymi gospodarkę finansową, przedstawia swoją opinię na piśmie do władności Dyrekcji, a w razie nieuwzględnienia opinii przez Dyrekcję — Ministrowi Komunikacji oraz bankowi finansującemu.

3. W razie zamierzonego dokonania czynności, nie wyłączając przewidzianych w § 7 ust. 3, które kierownik finansowy uznał za niezgodne z przepisami normującymi gospodarkę finansową, powinien on zastosować się do otrzymanego na piśmie polecenia dyrektora lecz jednocześnie przesłać swoją opinię Ministrowi Komunikacji oraz bankowi finansującemu.

4. Regulamin ustali, kiedy Dyrekcja winna zasięgnąć opinii kierownika finansowego co do zamierzonych czynności, sposób postępowania przy zastępowaniu przedsiębiorstwa przez inne osoby poza dyrektorem oraz sposób postępowania w przypadkach, gdy kierownika finansowego zastępuje inna osoba spośród osób wymienionych w § 8.

§ 10. Do Dyrekcji należy prowadzenie wszystkich spraw przedsiębiorstwa. Dyrekcja pełni swe czynności zgodnie z obowiązującymi przepisami, niniejszym statutem i regulaminem oraz jest odpowiedzialna za prowadzenie spraw przedsiębiorstwa.

§ 11. Zatwierdzenia Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego wymagają sprawy dotyczące:

1) regulaminów w zakresie struktury i podziału czynności przedsiębiorstwa;

2) otwierania, dzielenia, łączenia lub zwijania poszczególnych oddziałów przedsiębiorstwa;

3) ustanawiania pełnomocników handlowych podlegających wpisaniu do rejestru handlowego;

4) warunków i zakresu działania projektowanych układów zbiorowych w stosunku do pracowników przedsiębiorstwa;

5) powoływania, zwalniania i przenoszenia pracowników zajmujących stanowiska kierownicze w Biurze Dyrekcji i kierowników oddziałów.

§ 12. Przy przedsiębiorstwie powołana będzie Rada Nadzoru Społecznego, której zakres działania, sposób powoływania i odwoływania jej członków, organizację i sposób wykonywania jej czynności określi rozporządzenie Rady Ministrów, wydane na podstawie art. 10 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42).

Rozdział 3.

Majątek i rachunkowość przedsiębiorstwa.

§ 13. Rokiem operacyjnym przedsiębiorstwa jest rok kalendarzowy.

§ 14. Przedsiębiorstwo pokrywa swe wydatki z własnych funduszy i dochodów.

§ 15. 1. Przedsiębiorstwo ma zarząd i użytkowanie majątku nieruchomego, oddanego mu protokólnie w imieniu Skarbu Państwa.

2. W ramach planu gospodarczego i finansowego przedsiębiorstwo może nabywać majątek nieruchomy na własność Skarbu Państwa, zatrzymując go w swym użytkowaniu.

3. Majątek ruchomy przedsiębiorstwa wyodrębnia się protokólnie z ogólnego majątku Skarbu Państwa i przekazuje przedsiębiorstwu na własność.

4. Przedsiębiorstwo może we własnym imieniu nabywać i zbywać majątek ruchomy, tudzież zaciągać zobowiązania.

5. Majątek nieruchomy Skarbu Państwa, znajdujący się w zarządzie i użytkowaniu przedsiębiorstwa, wykazuje się w aktach przedsiębiorstwa tak, jakby stanowił jego własność.

6. Za zobowiązania zaciągnięte przez przedsiębiorstwo, niezależnie od odpowiedzialności przedsiębiorstwa jego majątkiem, jest odpowiedzialny Skarb Państwa do wysokości majątku nieruchomego, stanowiącego własność Skarbu Państwa, użytkowanego i zarządzanego przez przedsiębiorstwo.

§ 16. 1. Przedsiębiorstwo przedstawia do zatwierdzenia Ministrowi Komunikacji bilans. sprawozdania z działalności, wnioski o podziale zysków lub pokrycia strat oraz plany finansowo-gospodarcze i inwestycyjne.

2. Zasady prowadzenia księgowości, terminy sporządzania bilansów, planów finansowo-gospodarczych i inwestycyjnych oraz tryb ich zatwierdzania, jak również sposób podziału zysków lub pokrycia strat, zasady tworzenia funduszy specjalnych oraz sposoby ich zużycia i deponowania ustalają odrębne przepisy, rozporządzenia i zarządzenia właściwych władz.

§ 17. 1. Kontrola przedsiębiorstwa, wykonywana przez Ministrów: Komunikacji i Handlu Wewnętrznego, dotyczyć będzie w szczególności:

- 1) zgodności działania przedsiębiorstwa z planem finansowo-gospodarczym;
- 2) przestrzegania obowiązujących przepisów rachunkowych;
- 3) przestrzegania wytycznych i poleceń władz nadzorczych.

2. Kontrola działalności przedsiębiorstwa, przewidziana w przepisach specjalnych, dokonywana będzie zgodnie z tymi przepisami.

Rozdział 4.

Likwidacja i przekształcenie przedsiębiorstwa.

§ 18. Likwidacja lub przekształcenie przedsiębiorstwa następuje na podstawie zarządzenia Ministra Komunikacji, wydanego w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrem Skarbu i Ministrem Handlu Wewnętrznego.

204.

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 7 lutego 1950 r.

o zmianach dotyczących organizacji i zakresu działania przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: Polskie Biuro Podróży „Orbis”.

Na podstawie art. 1 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 42) oraz w związku z § 1 rozporządzenia Rady